
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Adorjánháza Község Önkormányzata

2013-2018
Döntésre előkészítette: Beck Eszter

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	8
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	268
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	32
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	34
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	35
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	3638
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	3739
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	381
1. A HEP IT részletei	381
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	38
A beavatkozások megvalósítói.....	39
Jövőképünk	39
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	40
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	465
3. Megvalósítás.....	5060
A megvalósítás előkészítése.....	5060
A megvalósítás folyamata.....	5060
Monitoring és visszacsatolás.....	522
Nyilvánosság.....	62
Érvényesülés, módosítás	63
4. Elfogadás módja és dátuma.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik. 5

Bevezetés

Az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63/A. § értelmében a településeknek rendelkezni kell esélyegyenlőségi programmal, mely feltárja és elemzi a település esélyegyenlőségi problémáit, megkeresi a beavatkozási pontokat, és öt évre szóló intézkedési terv mentén határozza meg a teendőket azok kezelésére. Az esélyegyenlőségi program a feltétele annak, hogy a helyi önkormányzat bármely hazai vagy európai uniós támogatásban részesülhessen. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és arra vonatkozó beavatkozásokat tartalmaz. A program része és az intézkedési terv alapja az a helyzetelemzés, mely képet ad a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről. A helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében kell a beavatkozásokat megtervezni, lehetőséget adva a felülvizsgálatra, az esetleges változtatásokra. A program célja a törvénnyel megegyezően annak biztosítása, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, különös tekintettel a kiemelten védett csoportokra, a romákra, a nőkre és a fogyatékos személyekre, ám a helyi sajátosságok alapján más társadalmi csoportokra is. A program elkészítéséhez szükséges esélyegyenlőségi helyzetelemzés célja az, hogy a rendelkezésre álló adatok, dokumentumok alapján feltérképezze a települést az adott területen, és megállapítsa, hogy a településen élő hátrányos helyzetű lakosság a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkezik és ezek alapján az adott település milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzd.

Az intézkedési terv a településen állandóan, vagy hosszabb ideig élő, hátrányos helyzetű csoportok helyzetének nyomon követését, valamint esélyegyenlőségének előmozdítását szolgáló intézkedéseket tartalmaz, különösen:

- az oktatás és a képzés területén jelentkező problémák megszüntetésére,
- az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályaaorientáció megváltoztatására,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására,
- munkaerőpiaci, tevékenységi szegregáció kiküszöbölésére,
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására,
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában,
- illetve az általa fenntartott, vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében,
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

Az esélyegyenlőségi program célja, hogy Adorjánháza olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosításán túl egyes társadalmi csoportok esetében olyan támogató lépések megtételére van szükség, melyek az esélyegyenlőség előmozdítását szolgálják.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Adorjánháza község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Adorjánháza története

A névanyag tanúsága szerint a település keletkezése nagy valószínűséggel az Anjou-korra tehető. A feljegyzések szerint a község első birtokosa egy Adorján nevű férfi lehetett. 1476-ban Adryanhaza, míg 1696-ban Adorjan néven szerepel a forrásokban. Az 1480-as években egytelkes nemesi falu, amely nemesi jellegét 1848-ig megtartotta. 1698-ban a csöglei református egyház filiájaként tűnik fel az egyházi iratokban, 1773-ban pedig már egytanítós iskolával rendelkezik. Katolikus népe már 1779-ben a külsővati plébániához tartozott, azonban a község a mai napig megőrizte református jellegét. 1895-ben a Marcal szabályozásával párhuzamosan a vizes területeket művelés alá vonták, ezzel növelte a megművelhető területek nagyságát. 1949. január 1-jei hatállyal Adorjánházát és a vele szomszédos Egeralját Adorjánháza néven egyesítette a belügyminiszter, amely 1991. november 1-jei hatállyal szűnt meg.

Adorjánháza ma

Adorjánháza a Marcal völgyében, a Somló- és a Ság- hegy között fekszik. A falu Celldömöktől kb. 16 km-re, Pápától 27 km-re, Ajkától 38-40 km-re található. Ezekről a településekről vonattal, ill. autóbusszal lehet a falut megközelíteni. Az itt élő emberek a közeli városokba - Celldömökre és Sárvárra - járnak be dolgozni. A faluban munkalehetőség nincs. A településen iskola működik, óvodába a gyerekek a szomszédos Egeraljára járnak. Az iskola a csöglei általános iskola tagiskolájaként, 1-2. osztállyal működik. A faluban a lakosság igényeinek megfelelően van mozgó posta, orvosi rendelő, heti egyszeri működéssel gyógyszertár, egy bolt és egy kocsmá. Mindezek a település fő utcáján található. Adorjánháza a Dunántúlon, a Kisalföld egyik középtáján a Marcal-medencében, a Marcal folyó mentén észak-déli irányban hosszan elnyúló Marcal-völgy középső részén, a folyó 4-5 km széles teraszos völgyében helyezkedik el. A falu alaprajza saktábla szerű, szabályos telkek és utcák jellemzik.

1. számú táblázat Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	474	
2008	459	97%
2009	448	98%
2010	433	97%
2011	419	97%
2012	n.a.	#ÉRTÉK!

Az elmúlt évek során a népesség csökkenő tendenciát mutat. A fiatalok elvándorlása sajnos nehezen védhető ki.

A település céljai közt szerepelnek olyan programok és kezdeményezések szervezése, mely a fiatalokat helyben tartja és tartalmas, kellemes időtöltést kínál számukra, segít a generációk közötti különbségeket áthidalni, összefogásra és a hagyományok tiszteletére tanít. A nyugdíjasok által működtetett „klub” immár 6 éve működik településünkön és őrzi régi szokásainkat, kutatja múltunkat. Tagjai aktív résztvevői a község rendezvényeinek, szerepelnek a falunapokon és egyéb rendezvényeken is. A polgárőr egyesület a garancia a lakosok számára a biztonságra.

A környező városokban dolgozik az aktív munkavállalók jelentős része, helyben a vállalkozók nagyobb hányada mezőgazdasággal foglalkozik. A község foglalkoztatottságának helyzete az országos átlaghoz viszonyítva kedvezőtlenebb, a munkanélküliség az országos átlagnál magasabb, ugyanakkor viszont a térség más településeihez viszonyítva alacsonyabb. Ez több tényezőnek köszönhető: az önkormányzat - a meglehetősen szűkös kereteket maximálisan kitöltve - él a közhasznú foglalkoztatás lehetőségével, igyekszik segítséget nyújtani a munkaerőpiacról átmenetileg kikerülteknek. A munkanélküliek naprakész tájékoztatása érdekében folyamatos, jó kapcsolatot tart fenn a munkaügyi központ kirendeltségével, a gazdálkodó, valamint a civil szervezetekkel.

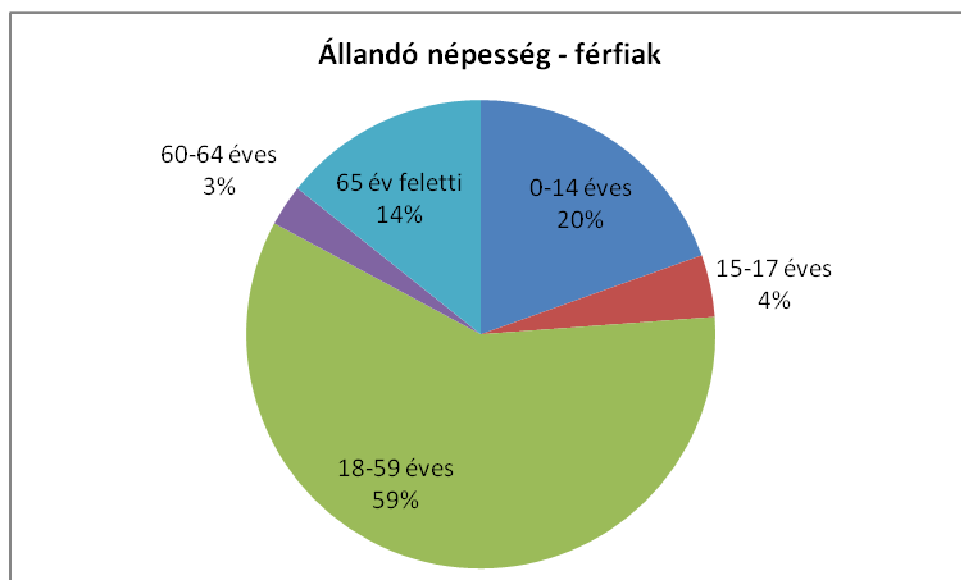
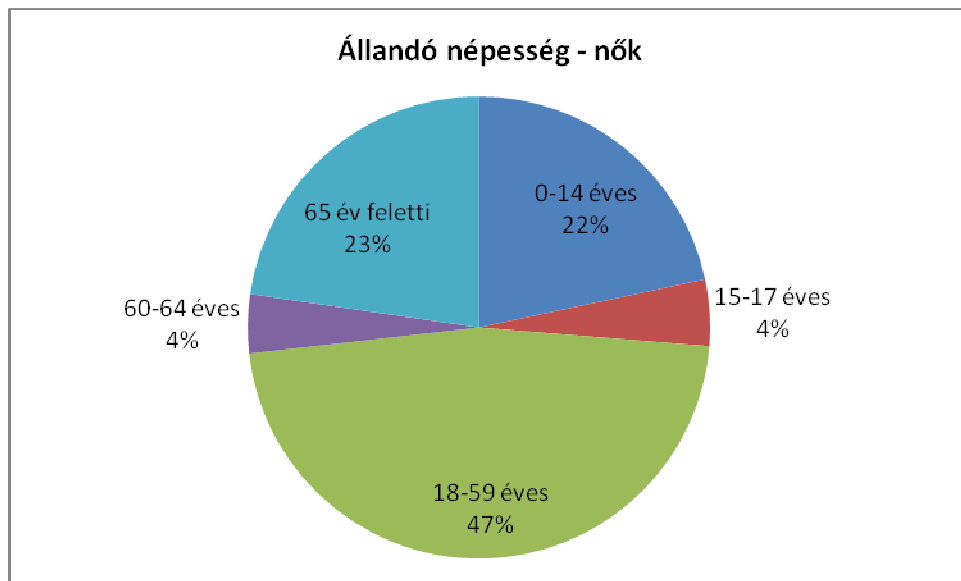
Kereskedelmi és vendéglátó egységek is megtalálhatók a lakosság ellátására. Az óvodát társulás formájában tartjuk fenn, Közös Önkormányzati Hivatalunk - Adorjánháza, Csögle, Egeralja, Kamond, Karakószörcsök, Kerta- településekkel közösen a Csöglei Polgármesteri Hivatalban működik. Könyvtárunk a kultúrotthonnal közös épületben található. A község fejlesztési lehetőségei a pályázatoknak köszönhetően kedvezően alakultak: belterületi utakat újítottunk fel, buszöbblöket alakítottunk ki. A falukép alakítására nagy gondot fordítunk, igyekszünk megőrizni a község egységes képét.

A demográfiai adatokat tekintve az alábbi táblázatok összegzik a lakosság összetételét:

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	209	210	419	50%	50%
0-2 évesek					
0-14 éves	42	41	83	51%	49%
15-17 éves	9	9	18	50%	50%

18-59 éves	91	124	215	42%	58%
60-64 éves	8	6	14	57%	43%
65 év feletti	44	30	74	59%	41%

A fenti ábrából kitűnik, hogy a 18-59 évesek száma kimagasló a településen. Láthatjuk, hogy fiatalos településről van szó, azonban többen elvándorolnak a településről munkahely hiánya, valamint tanulmányaik miatt.

3. számú táblázat - Öregedési index

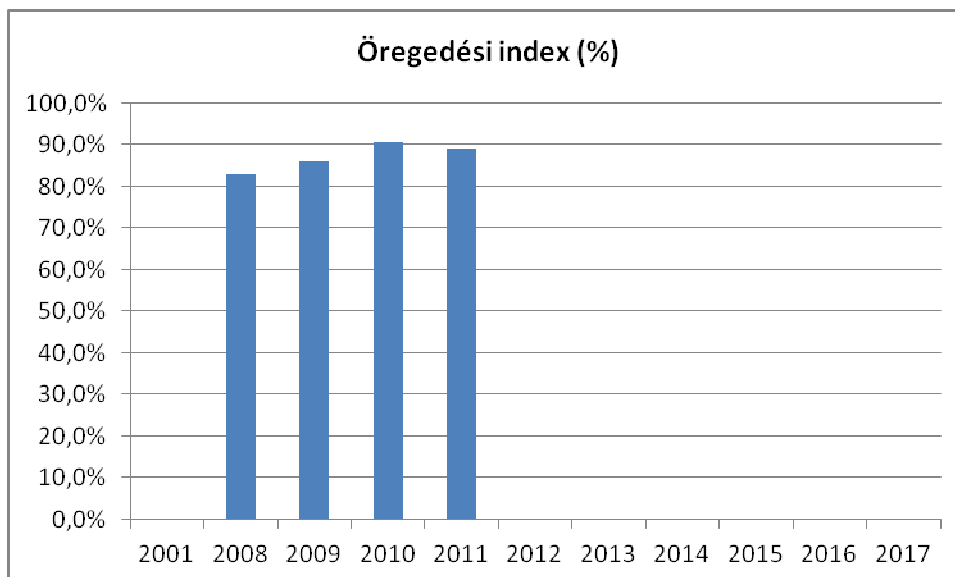
	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2008	82	99	82,8%
2009	80	93	86,0%
2010	78	86	90,7%
2011	74	83	89,2%

2012

n.a.

n.a.

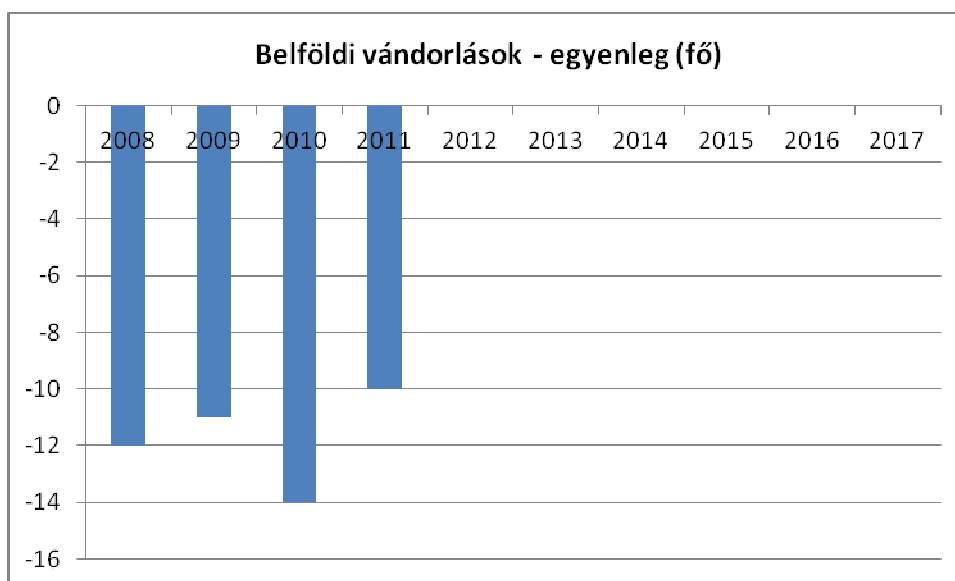
#ÉRTÉK!

Az öregedési index alapján látható és bizonyítható, hogy a település népegszerkezete fiatalos. A fiatalos településszerkezet legegyszerűbben esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy a fiatalok fokozottabb ellátására van szükség - anélkül, hogy mellőznénk a 65 év felettié igényeit.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

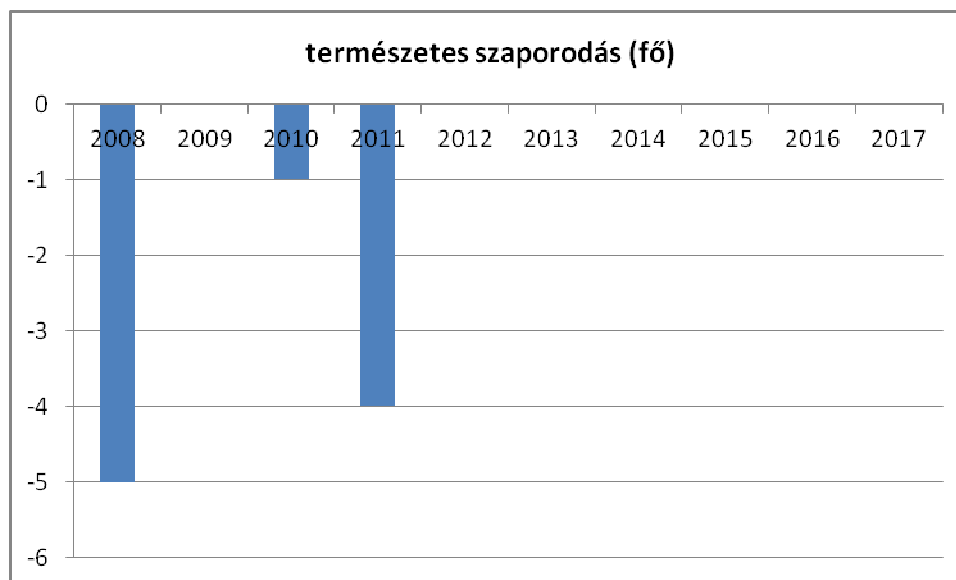
	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	15	27	-12
2009	11	22	-11
2010	8	22	-14
2011	10	20	-10
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Településünkön a belföldi vándorlás adatai alapján negatív egyenleget mutat minden évben, de 2010-ben kimagasló, ami valószínűsíthetően a gazdasági válságnak köszönhető.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	5	10	-5
2009	3	3	0
2010	4	5	-1
2011	2	6	-4

A természetes szaporodás értékét úgy számoljuk ki, hogy az élveszületések számából kivonjuk a halálozások számát. Adorjánháza községben egyetlen év kivételével sajnos a halálozások száma magasabb volt, mint a születéseké. Annak ellenére, hogy a település fiatalos szerkezetű, a természetes szaporodás negatív eredménye tükrözheti azt is, hogy munkahely és egyéb lehetőség hiányában a fiatalok nehezen mernek gyermeket vállalni.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Adorjánháza község Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Adorjánháza település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogsabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A Képviselő-testület a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályairól szóló 2/2012. (III.1.) önkormányzati rendelete, valamint a gyermekvédelmi ellátásokról szóló 17/2005. (XI.1.) önkormányzati rendelet célja a törvényi előírásokon túl, hogy településünkön olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

Adorjánháza település egyik fő bevételi forrása a gépjárműadó, valamint a kommunális adó és termőföld bérbeadásáról származó évi jövedelemadó. A kiadások közé sorolhatjuk a közmű díjakat, a Közös Önkormányzati Hivatal működéséhez szükséges kiadásokat.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékoságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeleteket az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

Az alábbi, röviden meghatározott stratégiák ismerete azért fontos, mert a település esélyegyenlőségi stratégiájának illeszkednie kell a jogszabályi környezethez, az Európai Unió és hazai releváns stratégiákhoz is.

Az EU 2020 stratégia¹

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program²

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.³ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁴

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁵

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A

¹ A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

² A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

³ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁴ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁵ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁶

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Adorjánháza község rendelkezik

- költségvetési koncepcióval,
- gazdasági programmal (Polgármesteri Program),
- településrendezési tervvel,
- valamint településfejlesztési koncepcióval.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

Adorjánháza község Önkormányzatának 2014. évi Költségvetési koncepcióját a 2/2013 (II.28.) rendelettel fogadták el, mely többek között tartalmazza azt is, hogy „Meg kell teremteni a hátrányos helyzetűek támogatásához, a település rászoruló lakosságának szociális biztonságához szükséges forrásokat.”

⁶ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A gazdasági program az önkormányzat(ok) részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve - az önkormányzat(ok) által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

Településrendezési terv: Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatokat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

Adorjánháza község településrendezési tervét a település képviselő testülete megtárgyalta és 58/2008 (XI.7) számú határozattal elfogadta.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttem össze. Felhasználtam az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait (iskola, óvoda, védőnő). Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet adatot gyűjteni, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultam ki, illetve ahova abszolút nem találtam adatot, hiányosan hagytam.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből

kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012., www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

Az alábbiakban felsorolt alapvető jogszabályi rendelkezések a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják:

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény

Sajnálatos módon adataink nincsenek arra vonatkozóan, hogy a településen mennyi az átlagnyugdíj, adóerőképességi adataink sincsenek, valamint települési szinte nem tudunk adatokat kimutatni, hogy mennyi a keresőtevékenységet folytatók átlagbére. Ezen hiányos adatok alapján nehéz lenne akár hozzávetőlegesen is megállapítani, hogy mennyi a településen a létminimum alatt élő személyek száma.

A vagyoni helyzetre vonatkozó fontos információ a település lakásállományára pl. azok komfort fokozatára vonatkozó adatok. Településünkön több olyan lakóingatlan van, ahol sajnós a víz sincs bevezetve, ezek főleg a régi parasztházak. Az ivóvíz szolgáltatást a Bakonykarszt Zrt végzi, áram és gázszolgáltatásról az E-ON gondoskodik. Sajnálatos, de meg kell említeni, hogy a településen szennyvízcsatorna szolgáltatás nincs, a vezetékes gáz is csak a lakóingatlanok 30%-ába van bevezetve. A településen gépjárműadó fizetésre kötelezett személygépkocsik száma 137.

A lakossági eladósodottságra utaló adatok tekintetében lakbértartozásról nincs tudomásunk. A közüzemi díjtartozások esetében Önkormányzatunk nyilvántartást nem vezet, de észrevehető, hogy egyre több ingatlanál szerelik fel az előfizetéses áramfogyasztást mérő készüléket, mely a nagyobb adósságot felhalmozott fogyasztók esetében lehetséges, akik valamiféle szociális ellátásban, juttatásban részesülnek.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztály, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

a) *foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya*

Az alábbi táblázatok adatai arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	128	139	267	13	10,2%	26	18,7%	39	14,6%
2009	127	111	238	21	16,5%	38	34,2%	59	24,8%
2010	122	138	260	21	17,2%	37	26,8%	58	22,3%
2011	116	137	253	18	15,5%	25	18,2%	43	17,0%
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.1. táblázat alapján látható, hogy a településen a nyilvántartott álláskeresők száma a 2009-es évben 2008-hoz képest 10%-kal nőtt, ami valószínűsíthetően a gazdasági válságnak tudható be, majd ez az érték 2010-ben és 2011-ben is minimálisan csökkent, tehát elmondható, hogy kevesebb lett a nyilvántartott álláskeresők száma.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	39	59	58	43	#ÉRTÉK!
20 éves és fiatalabb	fő	3	2	0	1	n.a.
	%	7,7%	3,4%	0,0%	2,3%	#ÉRTÉK!
21-25 év	fő	2	8	7	4	n.a.
	%	5,1%	13,6%	12,1%	9,3%	#ÉRTÉK!

26-30 év	fő	5	4	7	6	n.a.
	%	12,8%	6,8%	12,1%	14,0%	#ÉRTÉK!
31-35 év	fő	7	6	12	7	n.a.
	%	17,9%	10,2%	20,7%	16,3%	#ÉRTÉK!
36-40 év	fő	0	5	5	3	n.a.
	%	0,0%	8,5%	8,6%	7,0%	#ÉRTÉK!
41-45 év	fő	5	7	4	3	n.a.
	%	12,8%	11,9%	6,9%	7,0%	#ÉRTÉK!
46-50 év	fő	4	9	8	9	n.a.
	%	10,3%	15,3%	13,8%	20,9%	#ÉRTÉK!
51-55 év	fő	7	8	6	5	n.a.
	%	17,9%	13,6%	10,3%	11,6%	#ÉRTÉK!
56-60 év	fő	5	9	8	5	n.a.
	%	12,8%	15,3%	13,8%	11,6%	#ÉRTÉK!
61 év felett	fő	1	1	1	0	n.a.
	%	2,6%	1,7%	1,7%	0,0%	#ÉRTÉK!

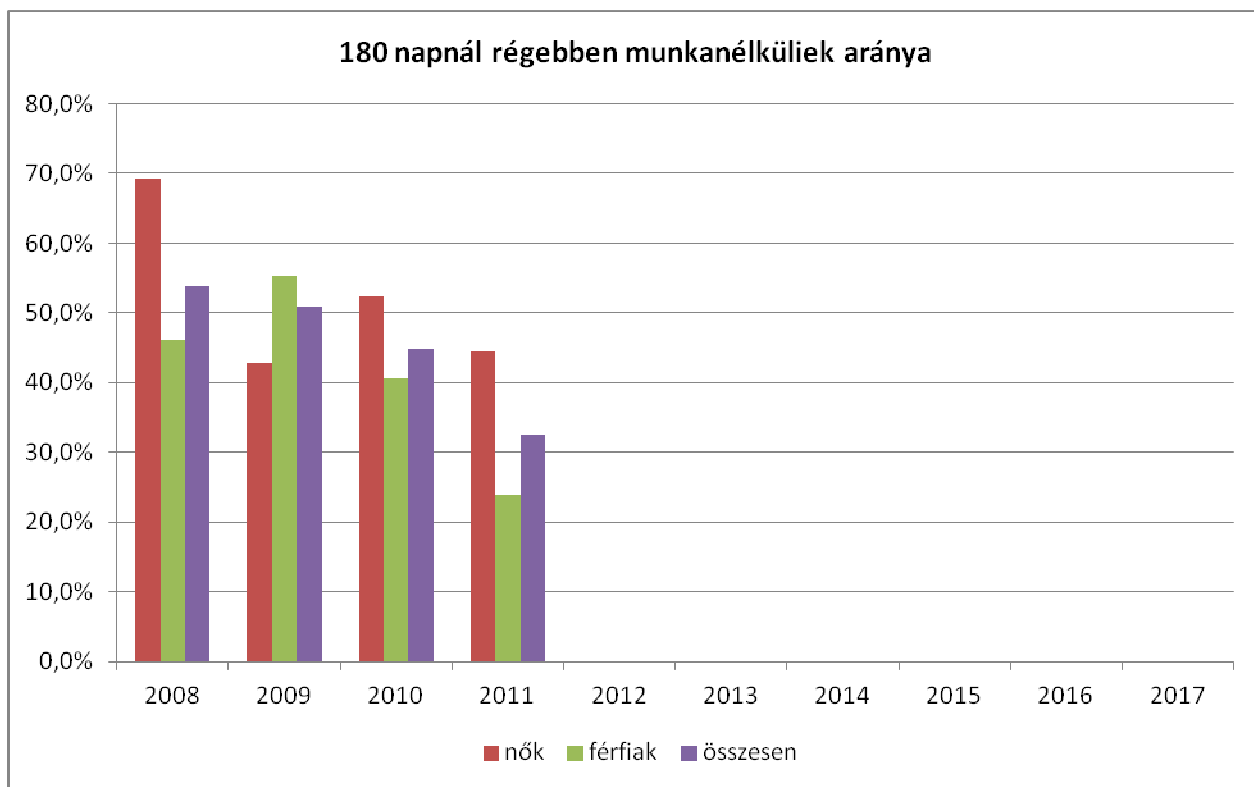
3.2.2. táblázat adatai rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve különösen magas a 26-30, illetve 31-35 év közöttiek, valamint a 46-50 év közöttiek száma. Valószínűsíthetően az első kategóriába tartoznak azok a fiatalok, akik felsőfokú tanulmányaik után nem tudnak egyből elhelyezkedni, illetve a gyermeküket nevelő szülők, akiknek problémát okoz a munkahelyre való ingázás, mert nem megoldott sem a közlekedés, sem gyermekük elhelyezése. A település környékén lévő cégeknek problémát jelent az is, hogy nem tudnak több munkahelyet biztosítani, amennyire kapacitásuk van, illetve inkább azokat a személyeket foglalkoztatják, akik be tudják vállalni a 3 műszakot. A második kategóriába a 46-50 év közöttiek vannak, akik koruk miatt nem találnak munkát, esetlegesen több éve szerepelnek a munkanélküliek nyilvántartásában, és nehéz kiszakadniuk.

Tapasztalataink alapján a cégek abban is taktikáznak, hogy 3 hónapig, amíg a kedvezményeket megkapják a munkanélküli személy után, addig foglalkoztatják őket, majd újból válogatnak a jelentkezők közül. Gyakran előfordul azonban az is, hogy a leépítések során valamelyest figyelembe veszik, melyik szülő az, akinek gondoskodni kell kisgyermekről, így ismételt az idősebb korcsoportból szelektálnak. Talán ezzel is magyarázható a korcsoportonkénti munkanélküliek megszólása.

A 3.2.3. táblázat adatai a tartós munkanélküliekről és az adatokból kiolvasható tendenciák szintén fontosak a település gazdasági potenciáljának jellemzésekor, ugyanis láthatjuk, hogy a 2008-as évben volt magas a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma, azóta ez a szám minimálisan ugyan, de csökkent. Emberek ezrei kerültek ki akkor a munka világából, a leépítések, gyárak bezárása során, mely nemenkénti bontásban szinte alig eltérő.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

A 3.2.4. táblázatból nyert adatok egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	39	41	80	0	0,0%	2	4,9%	2	2,5%
2009	39	36	75	0	0,0%	3	8,3%	3	4,0%
2010	31	36	67	0	0,0%	1	2,8%	1	1,5%
2011	29	34	63	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Adorjánháza községben 2001-es népszámlálási adatoknak megfelelően a 15 éves és annál idősebb lakosság száma 382 fő összesen, ebből 198 nő, 184 férfi. Sajnos a lakosság összességét tekintve nem rendelkezünk olyan információkkal, amik alapján megállapítható lenne, hogy kik milyen iskolai végzettséggel rendelkeznek, de a regisztrált munkanélküliek száma 2011-ben 43 fő volt, akik közül 30 fő 8 általános vagy annál kevesebb iskolai végzettséggel rendelkezik. A fent maradó 13 főnek szakmája ugyan van, de lehetőség alig akad, hogy el tudjanak benne helyezkedni.

Sajnálatos tény, hogy az általános iskolai, középfokú iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma 0, ugyanis a lehetőségek ellenére sem szeretnének képzést szerezni az azzal nem rendelkezők.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

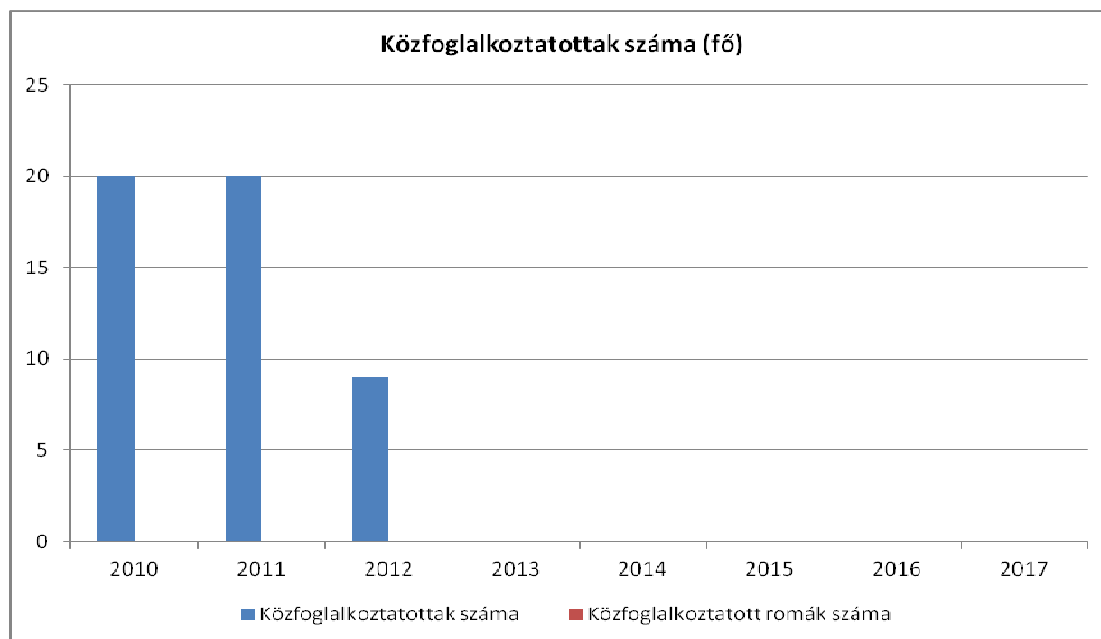
év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint

	Fő	8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	39	9	23,1%	19	48,7%	11	28,2%
2009	55	6	10,9%	29	52,7%	20	36,4%
2010	55	4	7,3%	30	54,5%	21	38,2%
2011	39	4	10,3%	22	56,4%	13	33,3%
2012	34	2	5,9%	16	47,1%	16	47,1%

A nyilvántartott álláskeresők száma 2009-ben a településen 55 fő volt, ez a következő években szerencsére folyamatosan csökkent. Az 55 fő majdnem 11 %-a nem rendelkezett 8 általános iskolai végzettséggel, 53%-uk csak általános iskolai végzettséggel, 37%-uk viszont 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik.

c) közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését a települési önkormányzat ügyintézői látták el, majd később egyéb nagyobb cégek (többek között a Bakonyerdő Zrt.) is lehetőséget biztosítottak arra, hogy közfoglalkoztatás keretén belül foglalkoztassák a munkanélkülieket.

A fenti táblázat alapján az alábbiak szerint alakult a közfoglalkoztatásban résztvevők száma a településen: 2010-ben és 2011-ben 20 fő, 2012-ben 8 fő. Ez az aktív korú lakosság 1%-át jelenti. Településünkön a romák/cigányok számára vonatkozóan nyilvántartásunk nincs, mivel a településen Cigány Kisebbségi Önkormányzat nem működik, viszont a 2011-es népszámlálás adatai még nem érhetőek el.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A településen a regisztrált vállalkozások (őstermelők, egyéni vállalkozók stb.) száma viszonylag magas, ugyanis 2008-ban 83 fő szerepel a nyilvántartásban, 2009-ben 89 fő, 2010-ben 88 fő, 2011-ben 91 fő. A kiskereskedelmi üzletek száma jelenleg 5, ebből 3 üzlet vegyesboltként, 2 vendéglátóegységként működik.

A Csöglei Közös Önkormányzati Hivatalban dolgozók száma jelenleg 9 fő, ebből 3 fő hivatalsegéd, 2 fő pénzügyes, 1 fő adóügyekkel foglalkozik, 1 fő szociális, gyámügyi és igazgatási ügyintéző, 1 fő anyakönyvvezető és adminisztrátor és a jegyző. Az általános iskolában közel 20 fő dolgozik, a postahivatalban 2 fő.

A településen iparüzési adó egyelőre még nincs, valamint működő foglalkoztatási programok sem jöttek létre.

Településünkről a legközelebbi centrum elérése autóval kb. 20 perc, átlagos utazási idő autóbusszal 35 perc, az autóbusz járatpárok száma 7.

A megyeszékhelyre autóval 50 perc alatt érhetünk, autóbusszal majdnem 2 órás út, közvetlen autóbusz-járatpárok száma 2.

A fővárosba településünkről 3 és fél óra alatt érhetünk el személygépkocsival, közvetlen járat nincs, átlagos utazási idő autóbusszal (átszállás, várakozási idő) hozzávetőlegesen 4-5 óra.

Településünkön vasútközlekedés nincs, legközelebbi vasútállomás Külsővaton, Bobán található, ami autóbusszal megközelíthető.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	van	közmunka
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	első munkahely garancia program, TÁMOP támogatások, pályakezdők, munkatapasztalat szerzési támogatás
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	nincs	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	TÁMOP-os bérköltés és bértámogatás

Településünkön a közmunkán kívül a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő program nincs, illetve nem rendelkezünk olyan programmal sem, amely az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítené.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

	van/nincs	Felsorolás
<i>felnőttképző programok a településen</i>	van	<i>közfoglalkoztatás, TÁMOP 2.16., START</i>
<i>felnőttképző programok vonzásközpontban</i>	van	<i>Munkaiügyi Kp által</i>
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen</i>	nincs	
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban</i>	van	<i>humánszolgáltatás, munkatanácsadás, pályorientációs tanácsadás</i>
<i>Helyi foglalkoztatási programok a településen</i>	van	<i>közfoglalkoztatás, Start-munka</i>
<i>Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban</i>	van	<i>közfoglalkoztatás</i>

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénység és mélyszegénység fogalmát az alábbiak szerint határozzák meg:

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot.⁷ A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

A mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatására vonatkozóan nincsenek adataink.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.⁸

„A munkaerőpiacon a romákat sújtó diszkrimináció leggyakrabban a munkára való jelentkezés során valósul meg. Természetesen arra is akadhat példa, hogy a roma munkavállalót alkalmazták,

⁷ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/laekindikator/laekindikator11.pdf>

⁸ http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

de a munkahelyen főnöke vagy esetleg kollégái cigány származása miatt olyan légkört teremtenek számára, amelyben hosszú távon nem képes megmaradni. Előfordul, hogy egy csoportos létszámleépítés során a munkáltató elsősorban és nagyobb számban a roma beosztottjaitól válik meg szívesebben. A munkaügyi diszkrimináció egyik speciális típusa a települési önkormányzatok által szervezett közhasznú-, közcélú munkák keretében megvalósuló hátrányos megkülönböztetés. Ennek egyik formája, amikor a munkára kötelezett romákat kizárólag a „legalantasabb” munkák (utcaseprés, szemétszedés, ároktisztítás) elvégzésére kötelezik iskolai végzettségtől függetlenül, míg a közhivatalokban (polgármesteri hivatal), közintézményekben (iskola, óvoda) kizárólag nem romák dolgozhatnak. Találkoztunk olyan esettel is, amikor a romákat a közhasznú foglalkoztatás során munkaszerződés, megfelelő munkaruha, szerszámok, és védőital nélkül dolgoztatták, embertelen körülmények között. Végezetül, említsük meg a roma társadalmat feltűnően nagy arányban sújtó fekete foglalkoztatást, melynek során a kiszolgáltatott roma brigádok az embert próbáló körülmények között, sokszor lakóhelyüktől több száz kilométerre elvégzett munka után fizetség nélkül kénytelenek hazatérni.” ... „A gyakorlatban előfordulhat, hogy meghatározott speciális foglalkoztatási jellemzők miatt, szükséges a munkavállalók között megkülönböztetést tenni, de ez nem jelentheti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Ilyen, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés, ha azt a munka jellege vagy természete indokolja. Megengedett továbbá a vallási vagy más világnézeti meggyőződésen, illetve nemzeti vagy etnikai hovatartozáson alapuló, a szervezet jellegét alapvetően meghatározó szellemiségből közvetlenül adódó, az adott foglalkozási tevékenység tartalma vagy természete miatt indokolt, arányos és valós foglalkoztatási követelményen alapuló megkülönböztetés.”⁹

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

Településünkön a Hivatalhoz diszkriminációval kapcsolatos panasz nem érkezett.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	267	17	6,4%
2009	238	26	10,9%
2010	260	26	10,0%
2011	189	20	10,6%

⁹ Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, <http://www.neki.hu/kiadvanyok/valtozasok/dizskriminacioafoglalk.htm>

Az álláskeresési segélyben részesülők száma 2008-ban 17 fő, 2009-ben 26 fő, 2010-ben szintén 26 fő, majd 2011-ben ismételtén 20 fő. A 2009-es, 2010-es év kiugró adata valószínűsíthetően a gazdasági válságnak tudható be.

Az alábbi táblázatból látszik az is, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma átlagosan 65%-a részesül álláskeresési ellátásban.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	39	12	30,8%
2009	59	59	100,0%
2010	58	41	70,7%
2011	43	21	48,8%

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

1. az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátás

Településünkön háziiorvosi szolgálat működik, havonta egy alkalommal pedig gyermekorvos is tart rendelőt Csöglén. A háziiorvosi ellátás Adorjánháza, Egeralja, Csögle, Kispirit, Nagypirit, Kiscsösz községek vonatkozásában működik, minden községben egy héten legalább egy nap van rendelő.

b) a fogorvosi alapellátás

Csöglei központtal fogorvosi rendelő van, de technikai okok miatt fogorvos nem rendel, pedig a környező településeknek is megoldatlan a fogorvosi ellátása.

c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás

Ügyeletes orvosi ellátás devecseri központtal működik minden délután 4 órától és hétfévente.

d) a védőnői ellátás

A védőnői szolgálat összevontan működik ugyanazon települések területén, mint a háziiorvosi szolgálat.

e) az iskola-egészségügyi ellátás

A háziiorvosi szolgálat és a védőnői szolgálat együtt valósítja meg az iskola-egészségügyi ellátást.

2) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen nincs lehetőség részt venni prevenció és szűrőprogramokon.

3) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen nincs hozzáférés fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz, azt csak a vonzáskörzetben lehet elérni (Ajka, Pápa).

4) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat az iskolában és óvodában, valamint az idősök részére megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

5) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen nincsenek sportegyesületek, ezáltal sportprogramok sem.

6) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást (a továbbiakban: személyes gondoskodás) az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A szociális alapszolgáltatások közé falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás tartozik.

Az **étkeztetés** keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. Adorjánháza községben 2013. év elején 25 fő igényelt étkeztetést, ami jelentős növekedést mutat az előző évekhez képest.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Biztosítani kell az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást. Az igénybevevők számáról nincs információnk, mert nem az önkormányzat végzi a házi segítségnyújtást, hanem a Lakos Ádám Evangélikus Szeretetszolgálat.

A szociális alapszolgáltatások közül a **családsegítés** érinti a legtöbb állampolgárt. E területen is megállapítható, hogy az igénybevétel az évek számával növekedett.

Legtöbb esetben a képviselőtestület **átmeneti segélyben** részesítette azokat az állampolgárokat, akik szorult helyzetük miatt az önkormányzathoz fordultak segítségért.

A **temetési segély** olyan, szociális rászorultságtól függő pénzügyi ellátás, amelyet a települési önkormányzatok nyújthatnak a rászorultak részére. A temetési segélyt esetében a jogosultak körét, valamint az igénylés módját, azaz a temetési segély igénybevételének feltételeit a képviselő testület önkormányzati rendeletben szabályozza.

Természetbeni juttatások közül a legnagyobb mértékű a **közgyógyellátás**.

A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére közgyógyellátási igazolvány (a továbbiakban: igazolvány) állítható ki. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítás által támogatott egyes gyógyszerekre, gyógyászati segédeszközökre, protetikai és fogszabályozó eszközökre, ideértve ezek javításának költségeit is, valamint a járóbeteg-szakellátás keretében gyógyfürdőben nyújtott fizioterápiás kezelésre.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	13
2009	13
2010	14
2011	12
2012	18

Az aktív korú lakosság szociális ellátásában fontos, de nem a legnagyobb szereppel bír Adorjánháza a **rendszeres szociális segély**. A települési önkormányzat rendszeres szociális segélyt állapít meg annak a személynek, aki a) a 18. életévét betöltötte és aktív korú, továbbá

- munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, vagy
- vakok személyi járadékában részesül, illetőleg
- fogyatékosági támogatásban részesül,

b) aktív korú nem foglalkoztatott, feltéve, hogy megélhetése más módon nem biztosított.

A segélyen túl jóval nagyobb ellátási forma a foglalkoztatást helyettesítő támogatás nyújtása, amelyet 2012-ben 17 fő kapott. Zömmel a középkorosztályba tartozó álláskeresők kapják e támogatási formát.

Ugyancsak fontos a közcélú foglalkoztatás biztosítása, ami 12 fő ellátását jelentette. Ebbe a körbe is többséggel a 35-55 év közöttiek kerültek be.

Ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az alábbi táblázatban látható, hogyan alakult az elmúlt években az ápolási díjban részesülők száma.

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	1
2009	2
2010	2
2011	1
2012	3

Összességében megállapítható, hogy Adorjánháza a szociális ellátások tekintetében átlagosnál magasabb képet mutat, ellátórendszere kiépített, ellátáshoz való hozzáférhetőség jó. Jellemző, hogy 2000-hez viszonyítva a szociálisan rászorulóak száma nőtt. Mindez magyarázható az ország gazdasági helyzetével, de azzal is, hogy az állampolgárok ismerik és hatékonyabban tudnak a jogaikkal élni, azontúl az önkormányzat érzékenysége a polgárok szociális helyzete iránt növekedett.

Településünkön falugondnoki szolgálat nem működik, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal társulás formájában létezik megállapodás.

A község infrastrukturális feltételei nem túl kedvezőek. Ivóvíz a lakások 95%-ban van, ugyan gáz hálózat a község teljes területén kiépített, de az ingatlanok 30%-ba lett bevezetve. Szennyvíz csatorna lefedettség nincs a településen. A belterületi önkormányzati utak felújítása, illetve aszfaltozása folyamatosan történik, ütemezve.

A lakhatási feltételeket a lakásfenntartási támogatásokkal segíti az önkormányzat, mely a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

7) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

8) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Adorjánházán a közösségi élet szinterei sajnos nem sokrétűek. Ezt részben meghatározza az is, hogy az önkormányzat anyagi helyzete nem teszi lehetővé a célcsoportok támogatását, másrészt alig-alig akad civil szervezet, aki ezt koordinálná.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Települési szinten évente egy alkalommal sor került falunapi rendezvényre, ahol az óvodásoktól a nyugdíjas korosztályig mindenki megtalálhatta a számára megfelelő programot. A nyugdíjasok számára minden évben egy vacsora erejéig gyűlést tartunk. Sajnos ezekre a rendezvényekre valószínűsíthetően a 2013-as évben anyagi okok miatt nem kerül sor.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Adorjánházán a közösségi együttélés tekintetében nem gyakoriak a konfliktusok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A kerületi állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy a településen hány fő vallja magát roma kisebbséghez tartozónak, nincs is kisebbségi önkormányzat. Helyi ismeretek alapján a cigány családok szám a településen hozzávetőlegesen 15, amely kb 50—60 főt takar.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása.

munkanélküliség, számuk nem csökken.	Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A településen élők korösszetétele hasonló a megyei és az országos átlagokhoz. A 19-64 év közöttiek száma (189 fő) az összes lakos 45%-a, ami átlagosnak mondható, a 0-18 év közöttiek (101 fő) 24%-a és a 65 év felettek (74 fő) 18%-a. A községben a lakosság általános szociális helyzete befolyásolja a gyermekek fejlődését. A felnőtt lakossághoz képest általában az érzékenyebb korosztályú gyermekek helyzete kedvezőtlenebb. Ezt megállapíthatjuk Adorjánházán is, mivel a felnőtt lakosság átlagos szociális helyzetű a községben, a gyermekek helyzetéről ugyanez már nem mondható el. A községnek több intézkedést kellett hozni a gyermekek életének javítása érdekében.

Gyermekjóléti szolgáltatást a településen 2012-ben 9 családban 10 gyermeket vett gondozásba. A gyermekvédelmi szakellátások az ellátásra kötelezett Veszprém Megyei Intézményfenntartó Központ által üzemeltetett intézményekben (TEGYESZ, Megyei 32 Gyermekvédelmi Központ) biztosítottak. Gyermekvédelmi szempontból a település mutatói lényegesen rosszabbak, mint a megye átlaga. A családsegítést ugyan már érintettük, azonban a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás a gyermekek életminőségét is pozitívan befolyásolja. A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. A családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról. A családsegítés keretében biztosítani kell, a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást, az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz. Továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését, a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését, közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését. A tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkal és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását, a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben lévő családokat segítő szolgáltatásokat.

- a) **veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékosokkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete**

Veszélyeztettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A településen a veszélyeztetettséget előidéző problémák főként anyagi, gyermeknevelési, a szülők vagy a család életviteli dolgok. Ezek száma halmozottan a 2012-es évben 57.

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Adorjánházán 2 család 3 gyermek esetében, védelembe vétel keretében végzett családgondozást egyéni gondozási-, nevelési terv alapján a családgondozó.

Abban a családban, ahol a szociális helyzet indokoltá teszi, a családokat rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítik. 61 fő részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Halmozottan hátrányos helyzetükről a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők közül 25 gyermek esetében nyilatkoztak a szülők. Eszerint a községben a 0-18 éves korosztály 24%-a halmozottan hátrányos helyzetű, ami szintén magasabb a megyei átlagnál.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek családjai óvodáztatási támogatásban is részesültek, 2012-ben 3 kisgyermek szüleit támogatta így az önkormányzat, hogy a gyermek folyamatos óvodai nevelése biztosított.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	70	1	18
2009	65	2	6
2010	58	4	0
2011	57	3	2
2012	61	3	1

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A településen az önkormányzat anyagi helyzetére hivatkozva nem tud egyéb juttatásokat biztosítani a gyermekeknek, csak iskolakezdekéskor az önkormányzat a rendeletében meghatározottak szerint az óvodás korú gyermekeket 2000 Ft, az általános iskolásokat 3000 Ft, a középiskolásokat 5000 Ft, a felsőfokú tanulmányokat folytató diákokat 8000 Ft beiskolázási segéllyel segítette. Valószínűsíthetően ebben az évben ez a támogatási forma is meghiúsulni látszik anyagi problémák miatt.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az alábbi táblázatban összefoglalóan látható, hogy Adorjánházáról és Egeraljáról bejáró gyerekek a csöglei Általános Iskolában milyen mértékű támogatásokban részesülnek.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	20	57	24	83	n.a.	35
2009	23	55	23	84	7	56
2010	17	66	13	85	4	34
2011	14	65	12	78	4	33
2012	18	76	8	68	3	39

A település minden évben pályázatot nyújt be a szociális nyári gyermekétkeztetésre, amelynek eredményeképpen mindig nyert az önkormányzat, így a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők közel 50%-a étkezhet a nyár folyamán térítésmentesen.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről határozza meg a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók körét. A 4.§ 12. pont alapján: kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a)különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
  - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
  - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
  - c) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Adorjánháza községbe járnak az 1.-2. osztályos diákok Csögléről és Egeraljáról egyaránt, melyet az állam tart fenn a gyermekek/tanulók napközbeni ellátásának biztosítása érdekében. A településen

nincs óvoda és bölcsőde. A szülők szabadon választhatnak, hogy gyermeküket a szomszédos Egeraljára, vagy a 2 km-el arrébb lévő Csöglére viszik.

A csöglei óvoda tagintézménye Egeralján található.

A csöglei óvodában 27 gyermek részesül óvodai ellátásban, 4 településről járnak be a gyermekek, az óvodai csoportok száma 1. Az óvoda nyitva tartása igazodik a dolgozó szülők igényeihez, így 6.15-től 15.30-ig van nyitva. Az óvoda a nyári szünetre 4 héten át tart zárva. Csöglén az óvoda pedagógusok száma 2 fő, ebből diplomás óvodapedagógus 2, gyógypedagógus nincs, dajka / gondozónő 1 fő.

Az egeraljai óvodában 25 gyermek részesül óvodai ellátásban, 2 településről (Adorjánháza és Egeralja) járnak be a gyermekek, az óvodai csoportok száma 1. Az óvoda nyitva tartása itt is igazodik a szülők igényeihez, ezért 7 órától 16 óráig van nyitva. Az óvoda a nyári szünetre 4 héten át tart zárva. Egeralján az óvoda pedagógusok száma 2 fő, ebből diplomás óvodapedagógus 2, gyógypedagógus nincs, dajka / gondozónő 1 fő.

Az alábbiakban látható, hogy hogyan alakultak az elmúlt években az óvodai nevelés adatai a csöglei és egeraljai óvodában:

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3. Csögle

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	24	1	25	1	30	
2009	24	1	25	1	30	
2010	27	1	25	1	24	
2011	18	1	25	1	27	

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3. Egeralja

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	2	1	25	1	26	
2009	3	1	25	1	27	

2010	5	1	25	1	27	
2011	5	1	25	1	25	

A csöglei óvodába a 2012/2013-as tanévre 27 gyermeket írtak be, a 27 gyermek közül 8 más településről jár be. Az egeraljai óvodába 25 gyermeket írtak be, a 25 gyerek közül 17 más településről jár be.

Csőglén a gyermekek közül 16 hátrányos helyzetű, Egeralján 13, azaz rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, viszont kimagaslóan sok, tehát a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyerekek 50, illetve 54 %-a egyúttal halmozottan hátrányos helyzetű is, azaz a szülei 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. Ez mindenképpen orvosolandó probléma.

Az óvodába beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma 1 fő, fejlesztő foglalkozásban részesülő (halmozottan) hátrányos helyzetű gyermekek száma: 2.

Az iskolába Adorjánházáról, Egeraljáról, Kispítről, Kiscsőszi-ről és Csögléről járnak a diákok, így az alábbi adatok nem csak Csögle településről adnak információt, hanem az iskolába járó gyermekek összességéről. Az első két osztály Adorjánházán működik, 3-8. osztályig pedig Csöglére járnak a tanulók. A tanulók összlétszáma 122 fő.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	64	50	114	32	28,1%
2011/2012	66	53	119	50	42,0%
2012/2013	69	53	122	43	35,2%

Az általános iskolai osztályok száma évfolyamonként 1-1, gyógypedagógiai oktatás nincs. Adorjánházán 14 fő általános iskolai korú gyermek van, míg Csöglén 47 fő. Más településről bejáró általános iskolások száma összesítve 61 fő. Az általános iskolás gyermekek közül hátrányos helyzetű gyerekek létszáma 79 fő, közülük 51 fő halmozottan hátrányos helyzetű.

A nem szaktanítást végző tanítók száma 5 fő, a szaktanítást végző tanárok száma 8 fő + 1 óraadó. Az iskolában nincs gyógypedagógus, gyermekvédelmi felelős, iskolaorvos (házi orvos látja el), iskolapszichológus. Kisegítő személyzet száma 5.

A 8. évfolyamot eredményesen befejezők aránya az elmúlt 3 évre visszamenőlegesen 100%.

A 2012/2013-as tanévben az 1. osztályban tanulók létszáma 19 fő, ebből 4 napközis, 12 bejárós, 13 hátrányos helyzetű, 8 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Az évismétlők száma 1 fő, magántanulók száma 1 fő. 8 fő alapján igényelték az integrációs normatívát.

A 2. osztályban tanulók létszáma 15 fő, ebből 7 napközis, 8 bejárós, 10 hátrányos helyzetű, 7 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Az évismétlők száma 1 fő, magántanuló nincs. 7 fő alapján igényelték az integrációs normatívát.

A 3. osztályban tanulók létszáma 19 fő, ebből 9 napközis, 6 bejárós, 12 hátrányos helyzetű, 8 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Az évismétlők nincsenek, magántanuló nincs. 8 fő alapján igényelték az integrációs normatívát.

A 4. osztályban tanulók létszáma 16 fő, ebből 6 napközis, 10 bejárós, 10 hátrányos helyzetű, 7 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Az évismétlő 1 fő, magántanuló 1 fő. 8 fő alapján igényelték az integrációs normatívát. 1 tanuló sajátos nevelési igényű, aki halmozottan hátrányos helyzetű.

Az 5. osztályban tanulók létszáma 13 fő, ebből 6 napközis, 7 bejárós, 8 hátrányos helyzetű, 7 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Évismétlők nincsenek, magántanuló nincs. 7 fő alapján igényelték az integrációs normatívát.

A 6. osztályban tanulók létszáma 19 fő, ebből 8 napközis, 10 bejárós, 13 hátrányos helyzetű, 8 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Évismétlők nincsenek, magántanuló 1 fő. 9 fő alapján igényelték az integrációs normatívát.

A 7. osztályban tanulók létszáma 11 fő, ebből 2 napközis, 5 bejárós, 7 hátrányos helyzetű, 5 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Az évismétlők száma 1, magántanuló nincs. 6 fő alapján igényelték az integrációs normatívát.

A 8. osztályban tanulók létszáma 10 fő, ebből 1 napközis, 3 bejárós, 6 hátrányos helyzetű, 1 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Évismétlők nincsenek, magántanuló nincs. 3 fő alapján igényelték az integrációs normatívát.

Az iskola eredménye a kompetenciamérési adatok alapján nem sokban tér el (alacsonyabb) az országos átlagtól sem a matematika, sem a szövegértés terén.

Az alábbi táblázatban láthatjuk a továbbtanulási mutatókat középfokra nappali tagozaton.

tanév	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségit adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)	
	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében
2008/2009	15		25	17	50	88
2009/2010	5,9		29	20	65	80
2010/2011	27		18		55	100
2011/2012	23	20	7,7		69	80

Az országos átlag gimnázium esetében 34%, Csöglén 23%, szakközépiskola esetében 35%, Csöglén 7,7%. A szakiskolai képzésre jelentkezők aránya országosan 29%, a településen jóval átlag feletti, 69%. Ez a magas arány betudható annak is, hogy az iskolában magas a halmozottan hátrányos

helyzetű tanulók száma, tehát az alacsony iskolázottságú szülőknek valószínűsíthetően alacsony iskolázottságú gyermeke lesz.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
magas a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya	a szülők és a gyerekek ösztönzése képesítés, szakma megszerzésére.
hátrányos helyzetűek száma is magas	munkahelyek teremtése, ezzel csökkentve a hátrányos helyzetűek számát

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A jogszabályok mentén megvalósuló helyzetelemzéshez az 1. számú mellékletben megadott részletes adattáblák nyújtanak segítséget. Az adattáblák kitöltéséhez elsősorban helyi adatgyűjtésre van szükség, amelyhez szintén a partnerek segítségét szükséges kérni. Sajnos központi adatszolgáltatás e területen kevésbé áll rendelkezésre.

Mindezek alapján lehet a megadott szempontok szerinti szöveges elemzést az alábbiakban elvégezni.

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

Nemek szerinti összetétel

A nemek szerinti összetétele a megyei és országos mutatókhoz képest minimálisan eltér Adorjánházaán, azaz a társadalomban a férfiak aránya magasabb, mint a nőké, 51%. Gyermekekben és a 18 év alatti lakosság esetében a nemek összetételében a nők magasabb aránya a jellemző, ez az eltérés azonban csekély. E korosztályban a nők aránya 51%. Jelentős eltérés a következő életszakaszokban sem mutatkozik, a férfiak aránya azonban kismértékben tovább növekszik. A 65 év felettiéknél azonban szignifikáns a változás, a nők aránya jóval magasabb lesz a falu közösségében 44 fő, míg a férfiak 30-an vannak, ami a nők részéről a társadalom egészében várható magasabb átlagéletkor miatt tapasztalható.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	139	128	47	72	92	56
2009	199	111	58	41	141	70
2010	124	109	9	29	115	80
2011	124	91	29	26	95	65

Összegejtött adatok alapján látható, hogy 2008-tól 2011-ig a munkavállalási korúak közül a nők száma alacsonyabb, viszont a foglalkoztatottak esetében a nők száma magasabb. A munkanélküli nők száma a vizsgált időszakban lényegesen alacsonyabb, mint a férfiaké.

A településen működő közfoglalkoztatásban lehetősége van a nőknek részt venni az iskolai végzettségüktől függetlenül, így semmiféle hátrányos megkülönböztetés nem éri őket a foglalkoztatás területén. Mivel a településen nincs foglalkoztatást segítő és képzési program, így annak résztvevői sincsenek.

A településen nincs olyan kezdeményezés, ami a családbarát munkahelyek kialakítását, a nők alternatív foglalkoztatását segítő, a családi kötelezettségeknek való megfelelést segítő vállalkozásokat elismerné, ösztönözné.

A kisgyermeküket nevelő nők körében valószínűsíthetően problémát jelent az is, hogy a településen nincs bölcsőde, családi napközi, így az édesanyának addig otthon kell lenni gyermekével, amíg be nem tölti az óvodáskort. Adorjánházán egyre alacsonyabb a 2 év alatti gyermekek száma, hiszen amíg 2008-ban volt 20 2 év alatti gyermek, addig 2012-re ez a szám 8-ra csökkent. Az alacsony gyermekszületés egyrészt annak is köszönhető, hogy nincs munkahely lehetőség, másrészt pedig aki gyermeket szeretne, többször fontolóra veszi, mérlegeli a település helyzetét.

A helyi civil szervezetekhez kapcsolódóan vesznek részt a nők a helyi közéletben. A település közösségi programjainak szervezésében.

A településen a védőnők száma 1 fő, sőt, a védőnő ellátási területéhez tartozik Adorjánháza, Csögle, Egeralja, Kispirit, Nagypirit és Kiscsösz, így az átlagos gyermeklétszám Adorjánháza esetében 9 fő. A család-és nővédelmi gondozás célja, hogy a gyermekvállalás optimális biológiai és pszichés körülményeit elősegítése a fogamzás előtti gondozás és a genetikai tanácsadás, valamint a termékenységi ciklus alatti gondozás alapján (a várandós anya gondozása, a magzat születés előtti gondozása, a gyermekágyas és szoptató anya gondozása). A községben dolgozó védőnő segíti ezt a fajta a gondozást.

A nőket helyi szinten érintő társadalmi problémák felszámolására indított kezdeményezések a településen nincsenek, mivel nem érzékelhetők a nőket érő hátrányos megkülönböztetés, így annak felszámolására sem jött létre kezdeményezés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nincs munkahely lehetőség a településen	közfoglalkoztatásba minél több nőt bevonni

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Kiemelt figyelmet érdemel a 65 év felettek csoportja, amelyben a magyarországi helyzethez hasonlóan másfélszer több a nő, mint a férfi. Az egyedülálló idős női népesség megélhetése problémát jelenthet az önkormányzat számára, mivel várhatóan igénye megnő a közösségi szolgáltatásokra.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	55	97	152
2009	48	75	123
2010	47	71	118
2011	46	71	117

A településen nyugdíjban részesülők száma a lakosság 28%-a. Látható, hogy a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma több, mint a férfiaké. Ez betudható annak is, hogy a régebbi nyugdíjazási rendszerben a nők előbb elmehettek nyugdíjba, illetve a lakosság összetételében is többen vannak a nők.

Adorjánházán a házi segítségnyújtás keretén belül több idős embert is ellátnak, illetve szociális étkeztetésre alanyi jogon jogosultak a 70 év felettek. Nagy segítség az időseknek a gondozónők folyamatos tevékenysége, segítsége, akik elintézik a napi bevásárlást, az egyszeri melegétel házhozszállításáról gondoskodnak, gyógyszert megíratják, téli időszakban a tüzelőt beviszik, havat lapátolnak stb, így ez a korosztály ellátott. Nappali ellátásra a településen nincs lehetőség.

A nyugdíjasok foglalkoztatottsága a településen nem jellemző, hiszen az aktív korú lakosság számára sincs munkahely a településen.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!
2009	51	8	16%	13	3	23%
2010	49	6	12%	13	3	23%
2011	40	5	13%	11	2	18%
2012	28	2	7%	5	1	20%

A jogi szabályozásnak köszönhetően csökken az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma, akik általában rendszeres szociális segélyben részesülnek, viszont még így is reménytelennek tűnik a helyzetük, ugyanis a közfoglalkoztatásban is inkább a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket vonják be.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen a házi orvosi rendelés van, járóbeteg szakellátás igénybevételére nincs lehetőség. Amennyiben szükséges, a jobb egészségi állapotú idősök busszal el tudnak menni Ajkára a kórházba egyes vizsgálatokra, vagy betegszállítót kérnek. A szociális szolgáltatásokról az önkormányzaton keresztül segítséget kapnak az idősök is.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen ugyan Nyugdíjasklub nincs, de alkalmanként összegyűlnek társalogni, újabb és újabb ötletekkel állnak elő saját maguk kulturális, és szellemi frissességük fenntartása miatt. Jelenleg az aktív tagok száma hozzávetőlegesen 15 fő. Az önkormányzat minden évben anyagilag támogatja a nyugdíjasokat 1-1 vacsorával vagy kisebb pénzüsszeggel. Az idősök saját énekkart is alapítottak, a település rendezvényein rendszeresen megjelennek, előadásaikkal szórakoztatják a közönséget, sőt, több meghívást is kaptak a környező települések falunapjaira. Adorjánházán az idősök 90%-a református vallású, de istentiszteletre csak kevesen járnak.

c) idősök informatikai jártassága

A polgármester elmondása alapján gyakorlatilag senki nem tud számítógépet használni, abszolút járatlanok az Internet világában.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Kiemelt terület lenne az egészségügy, azonban a község nem tud helyben biztosítani szűrővizsgálatokat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
az orvosi szakellátások Ajkán nehezen elérhetők a településről	Az idősök orvosi ellátásának biztosítása szükség esetén falugondnoki szolgálattal

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosok esetén még jelentősebb.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma
2008	21
2009	17
2010	14

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásaként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az akadálymentes intézmények száma, minden területen a jogszabályi előírásnak megfelel. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszótérek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program. A tájékozódást segíthetik a feliratok, formák, szimbólumok, fények, színek, burkolatok, hangok érzékelhetővé tétele.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön a jogszabályok által előírt kötelezően ellátandó szolgáltatásokon és intézményeken túl szerepet kapnak a civil és egyházi szervezetek, csoportok lakosokat érintő tevékenységei. A lakosok három történelmi egyházközösségek között választhatnak hitük gyakorlásához. A katolikus, a református és az evangélikus egyházközösségek évente 1-1 alkalmat biztosítanak az egészen

kicsiny gyermekektől az idős korosztályig. A közösségek lelkipásztorai által biztosított adatokból látható, hogy hetente több lehetőség nyílik hitünk gyakorlásához, lelki gyakorlatok megéléséhez, közösségi kapcsolatok alakításához. A három egyházközösség mára már saját templommal, közösségi teremmel rendelkezik. A lakosság számához viszonyítva nagyon kevés a hitüket rendszeresen gyakorló lakosok száma.

A lakosság, hitének gyakorlásán túl további közösségi rendezvényeken, programokon, szűrőnapokon, sportrendezvényeken stb... vehet részt. A szervezők érdektelenségről, és a mai gazdasági helyzetnek megfelelő anyagi problémák miatti létszám visszaesésről számolnak be.

Az ingyenes programok, mint pl. falunapok, még mindig nagy sikernek örvendnek, azonban az Önkormányzat pénzügyi helyzetétől függ azok tartalma, minősége.

A településen békében él együtt a magyar és a roma nemzetiségű közösség. Az országos átlagtól nem tér el együttélésük során keletkezett viták, konfliktusok száma, jellege, ezért nincs említésre méltó probléma. Az iskolában és óvodában együtt tanulnak a gyermekek, közös programokon vesznek részt, közösen sportolnak, stb...

Jellemző, hogy a generációk közötti kapcsolat gyér, nincsenek közös programok, rendezvények, így a fiatalok nem látnak az idősebb, tapasztaltabb korosztálytól sem etikai, sem morális, sem gyakorlati és legfőképp érzelmi követendő példát.

Az intézmények jól megközelíthető helyen, többségében akadálymentesen vagy részben akadálymentesen közelíthetők meg. A lakosokat ellátó intézményi és szolgáltatói hálózat a település központjában található, mely megkönnyíti a gyors és hatékony ügyintézését. Minden igényt kielégítő áruház megtalálható, de a legközelebbi városban a piac, a ruházati és szerszám üzletek is könnyedén elérhetők.

Adorjánháza a Somló-környéki Kistérséghez tartozik. A Kistérségben lévő települések társulási formában közösen tartottak fenn az elmúlt években a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálatot. Közös szerződést kötöttek a belső ellenőrzés ellátására. 2013 törvényi változásai, több közösen fenntartott intézményt állami vagy önkormányzati fenntartás felé sodortak, mely az eddig jól működő térségi együttműködés gyakorlatát bizonytalanná tesz. A járások kialakításával a Kistérség települései 1 járáshoz tartoznak, mely nehezíti a térségi gondolkodás és együttműködés lehetőségét.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.</p> <p>A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése. A hátrányos helyzet több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több problématerületre az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre egyszerre koncentráló, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre.</p>	<p>Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.</p> <p>Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése.</p> <p>Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.</p> <p>Ösztöndíj alapítása a pályakezddés megkönnyítése érdekében.</p> <p>Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához.</p> <p>Közösségi szociális munka szervezése.</p>
Gyermekek	<p>Magas a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya</p> <p>Hátrányos helyzetűek száma is magas</p>	<p>A szülők és a gyerekek ösztönzése képesítés, szakma megszerzésére.</p> <p>Munkahelyek teremtése, ezzel csökkentve a hátrányos helyzetűek számát.</p>
Idősek	<p>az orvosi szakellátások Ajkán nehezen elérhetők a településről</p> <p>Magas az egyedül élők aránya.</p>	<p>Az idősek orvosi ellátásának biztosítása szükség esetén falugondnoki szolgálattal</p> <p>Az élethosszig tartó tanulás feltételeit a nyugdíjasok számára is biztosító helyi programok tervezése</p> <p>Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése.</p>
Nők	<p>Nincs munkahely lehetőség a településen</p> <p>Csökkenteni a munkanélküli nők számát</p>	<p>Közfoglalkoztatásba minél több nőt bevonni</p> <p>ösztönzés a munka világába való visszatéréshez</p>

Fogyatékosok	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program. A tájékozódást segíthetik a feliratok, formák, szimbólumok, fények, színek, burkolatok, hangok érzékelhetővé tétele.
--------------	--	--

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és mélyszegénységben élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. közfoglalkoztatás bővítése 2. hátrányos helyzet csökkentése 	<ol style="list-style-type: none"> 1. polgármester, képviselő-testület munkaügyi központ 2. iskola, polgármester, képviselő-testület
Gyerekek	1. (halmozottan) hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkentése	1. iskola , óvoda, polgármester
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. egészségügyi szakellátások elérésnek megkönnyítése 2. „egyedül élés tudatának” csökkentése 	<ol style="list-style-type: none"> 1. helyi képviselő-testület, polgármester, falugondnok (ha lenne) 2. szociális gondozónók, képviselő-testület, összetartó lakosság
Nők	1. munkahelyi lehetőség kialakítása települési szinten	1. polgármester , munkaügyi központ, egyéni vállalkozások
Fogyatékkal élők	1. akadálymentes környezet 100%-os kiépítése	1. képviselő-testület , polgármester

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák beékelődnek a magyar állampolgárok közé.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők egyénileg fejlődjenek.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatását, ismereteinek bővítését, ezzel elkerülve a csak 8 általános iskolai végzettséget.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek biztonságára, egészségi állapotukra.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a helyi munkalehetőség biztosítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők számára kialakított akadálymentes környezet továbbfejlesztésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák és mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	1.Közfoglalkoztatás bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	nincs munkahely lehetőség a településen
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	rövid távú cél: minél több munkanélküli bevonása a közfoglalkoztatásba középtávú cél: a munka világába már bevont emberek támogatása abban, hogy máshol próbáljanak meg munkahelyet keresni hosszútávú cél: minél kevesebb munkanélküli, ezáltal közfoglalkoztatott, a valódi munkába való visszatérés megsegítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.Pályázatok által bővíteni a startmunka lehetőségét 2. anyagi támogatás nyújtása a nem helyben dolgozók számára (pl bérlet kifizetése) 3. környező településeken lévő munkalehetőségek feltárása
Résztevők és felelős	polgármester, képviselő testület, munkaügyi központ
Partnerek	munkaügyi központ, egyéni vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	1. rövid távú cél esetében: 1 év 2. közép távú cél esetében 3 év 3. hosszú távú cél esetében 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem minden esetben van pályázati lehetőség elképzelhető, hogy a munkanélküli személy nem szeretne dolgozni
Szükséges erőforrások	anyagi, pályázati lehetőség, támogató szolgáltatások

Intézkedés címe:	2. Hátrányos helyzet csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	nagyon sok a településen a hátrányos helyzetű család
Célok - Általános megfogalmazás és	rövid: több embert bevonni a munkába közép: ösztönzés a munka világába való visszakerülésre

rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	hosszú: csökkenjen felére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok száma
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Start munka bővítés, oktatások, képzések szervezése 2. Munkahely lehetőségek bemutatása a szülők részére 3. támogatás a gyermekes családok részére
Részvevők és felelős	önkormányzat, munkaügyi központ, családsegítő szolgálat
Partnerek	önkormányzat, munkaügyi központ, családsegítő szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. 1 év 2. 3 év 3. 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	a szülők nehezen szánják rá magukat a tanulásra, nagyobb támogatást kapnak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, mint a minimálbéres munkavállalók.
Szükséges erőforrások	támogatások, pályázatok, oktatások megszervezése helyi szinten

Gyermekek:

Intézkedés címe:	2. (halmozottan) hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	nagyon sok a hátrányos helyzetű gyermek a településen
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p>rövid: munka világába minél több embert bevonnia közép: ösztönzés a munka világába való visszakerülésre</p> <p>hosszú: csökkenjen felére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok száma</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<p>Start munkába való bevonás Munkahely lehetőségek összegyűjtése, feltárása egy főre eső jövedelem növelése</p>

Résztevők és felelős	1. munkaügyi központ, szociális ügyintéző, képviselő-testület, általános iskola , szülői munkaközösség
Partnerek	1. munkaügyi központ, szociális ügyintéző, képviselő-testület, általános iskola , szülői munkaközösség
Határidő(k) pontokba szedve	1. 1 év 2. 2 év 3. 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	a minimálbéres családok már elesnek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménytől, és nem biztos, hogy jobban járnak, ha a kedvezményekben nem részesülnek.
Szükséges erőforrások	pályázati lehetőségek

Idősek

Intézkedés címe:	1. egészségügyi szakellátások elérésnek megkönnyítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a településen élő idősek csak önmaguk által megszervezett utazás során jutnak el az egészségügyi ellátó helyekre
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	1. pályázat során a településnek saját kisbuszt 2. miután megvan a kisbusz, az igények bővítésének lehetősége 3. hosszútávú cél: az idősek minden problémájukra tudjon segítséget adni az önkormányzat
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. pályázat megírása a falubuszra 2. szolgáltatások nyújtásának ismertetése 3. segítségnyújtás minden területen
Résztevők és felelős	képviselő-testület, nyugdíjasklub vezetője
Partnerek	házi szociális gondozónők
Határidő(k) pontokba szedve	1. fél éven belül pályázat benyújtása 2. pályázat elnyerését követően szolgáltatásokról való tájékoztatás 2 éven belül

	3. 5 éven belül minden felmerülő problémára tudjon segítséget adni az önkormányzat
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nincs meg a szükséges önerő a pályázathoz
Szükséges erőforrások	pályázat, anyagi segítség

Intézkedés címe:	egyedül élés tudatának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	sok az egyedül élő idős
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<ol style="list-style-type: none"> 1. rövid: minél több rászoruló vegye igénybe a házi segítségnyújtást 2. közép: havonta legalább 1 alkalommal gyűljenek össze az idősek 3. hosszú: a generációk közötti különbségek ne legyenek érezhetőek
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	a házi segítségnyújtás előnyeinek ismertetése a közösségbe való bevonás első körben a korcsoporton belül az idősek integrálása a közösségi életbe
Résztevők és felelős	gondozónők, polgármester, képviselő-testület
Partnerek	gondozónők, szociális szakemberek
Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2-3 hónapon belül ismertetni a házi segítségnyújtás előnyeit 2. 2 éven belül váljon rendszeressé a havi 1 alkalmas gyűlések 3. a közösségi élet aktív résztvevői legyenek a nyugdíjasok is
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	

Kockázatok és csökkentésük eszközei	egészségi állapotuk miatt az idősek zárkóztak, nem szívesen hagyják el otthonukat
Szükséges erőforrások	pályázati erőforrás nem szükséges, gondozónők aktiválása

Nők:

Intézkedés címe:	munkahelyi lehetőség kialakítása települési szinten
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	abszolút nincs munkahely a településen
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	rövid: közfoglalkoztatásba bevonni azokat az édesanyákat, akiknek kiskorú gyermekük van közép: lehetőséget teremteni arra vonatkozóan, hogy ne csak a közfoglalkoztatás keretein belül dolgozhassanak hosszú távú: 1 műszakos munkahelyi lehetőségek feltárása és a bejárás biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázat útján közfoglalkoztatási lehetőségek bővítése Felmérni a lehetőségeket, hogy kb 30 km-en belül hol és milyen munkalehetőségek vannak.
Részvevők és felelős	képviselő-testület munkaügyi központ, szociális ügyintéző
Partnerek	képviselő-testület munkaügyi központ, szociális ügyintéző
Határidő(k) pontokba szedve	rövid: 1 éven belül közép: 3 év hosszú: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kevés munkahely, kevés lehetőség
Szükséges erőforrások	új munkahelye teremtéshez pályázat

Fogyatékkal élő személyek

Intézkedés címe:	1. akadálymentes környezet 100%-os kiépítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	a kultúrház és az önkormányzat épülete nincs akadálymentesítve
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	rövid távú cél: önerő nélküli pályázat megírása, középtávú cél: a pályázat elnyerése esetén az akadálymentesítés megvalósítása hosszú távú cél: az akadálymentesítés folyamatos biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	pályázat megírása akadálymentesítés megvalósítása annak folyamatos biztosítása
Részvevők és felelős	önkormányzat, képviselő testülete, polgármester
Partnerek	pályázat író,
Határidő(k) pontokba szedve	1. 1 éven belül 2. 2 éven belül 3. folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	az önkormányzatnak nincs anyagi forrása önerő biztosítására a pályázat benyújtására
Szükséges erőforrások	önerő nélküli pályázat meghirdetése

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés el kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	közfoglalkoztatás bővítése	nincs munkahely lehetőség a településen	a munka világába való visszatérés	2.2pontban	startmunka bővítése, anyagi támogatás nyújtása a nem helyben dolgozóknak	polgármester	2018	5 fő	pénzügyi	2018
2	hátrányos helyzet csökkentése	nagyon sok a településen a hátrányos helyzetű család	a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma csökkenjen	2.2pontban	start munka bővítése, munkahelyek feltárása, támogatás a gyermekes családoknak	önkormányzat	2018	10 fő	pénzügyi, humán	2018

			a felére							
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	(halmozottan) hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkentése	sok hátrányos helyzetű gyermek	a csökkenjen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma	2.2pontban	közmunkában a minél több embert bevonni, ösztönözni a valódi munkában való visszatérésre, oktatásokon való részvétel	iskola	2018	10 fővel kevesebb	humán, pénzügyi, technikai	2015
III. A nők esélyegyenlősége										
1	munkahely lehetőség kialakítása	nincs munkahely a településen	1 műszakos munkahelyi lehetőségek feltárása és a bejárás biztosítása	2.2pontban	közfoglalkoztatás, lehetőség nem csak a közfoglalkoztatásra, munkahelyre történő bejárás biztosítása	polgármester	2018	1 munkahely	humán, technikai, pénzügyi	folyamatos
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	egészségügyi szakellátások elérésnek megkönnyítése	egészségügyi ellátó helyekre való eljutás csak autóval,	az idősek minden problémájára tudjon segítséget nyújtani az	2.2pontban	pályázat benyújtása kisbuszra, nyertes pályázat esetén	képviselő-testület	2018	1 falubusz	humán, technikai, pénzügyi	folyamatos

		vagy tömegközlekedési eszközzel lehetséges	önkormányzat		igények bővítésének lehetősége					
2	egyedül élés tudatának csökkentése	sok az egyedül élő idős	generációk közötti különbségek ne legyenek érezhetőek	2.2pontban	a rászorulóknak a házi segítségnyújtást, havonta 1 alkalommal gyűljenek össze az idősek	polgármester	2015	10 főt bevonni	humán, technikai	2014
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	akadálymentes környezet 100%-os kiépítése	a kultúrház nem akadálymentes épület	akadálymentesítés folyamatos biztosítása	2.2pontban	önerő nélküli pályázat megírása, akadálymentesítés megvalósítása, annak folyamatos biztosítása	képviselő-testület	2018	1 épület	humán, technikai, pénzügyi	folyamatos

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

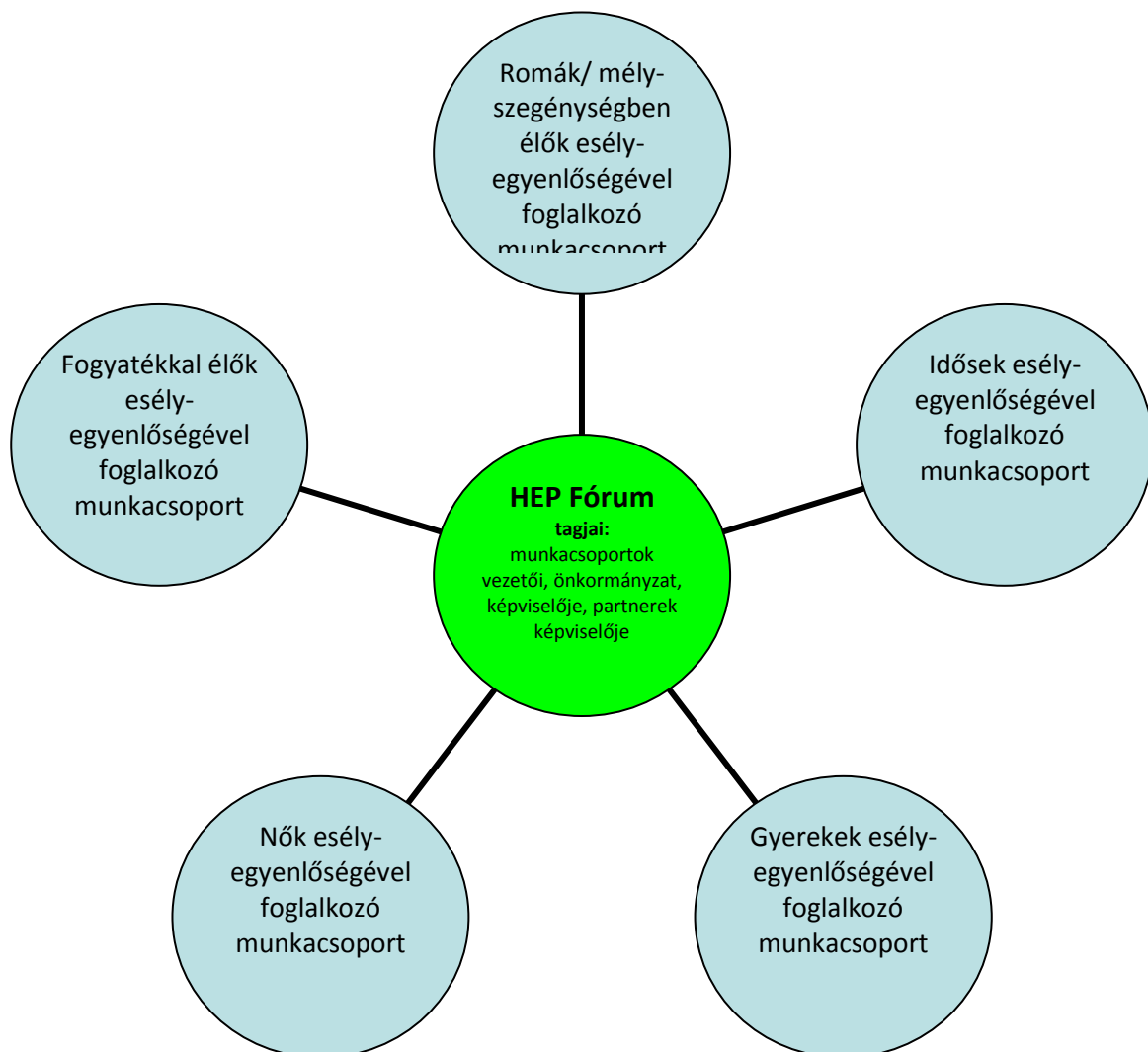
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok

teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

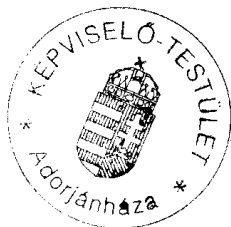
I. Adorjánháza község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

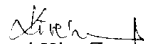
II. Ezt követően Adorjánháza község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 43/2013. (VIII.8.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: fórum jegyzőkönyvei

Adorjánháza, 2013. augusztus 8.

Marton Dezső
polgármester

Kissné Kiss Zsuzsanna
jegyző
címzetes főjegyző

Adorjánháza Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Balhási István igazgató
Partner aláírás

Dátum

Hajmási Dezsőné óvodavezető
Partner aláírás

Adorjánháza község képviselő-testülete
Szám: 230-8/2013.

K i v o n a t

Adorjánháza község képviselő-testületének 2013. augusztus 8-án 8 órától megtartott ülésének jegyzőkönyvéből:

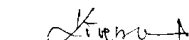
43/2013.(VI/1.8.) képviselő-testületi határozat:

Adorjánháza község képviselő-testülete a mellékelték szerint fogadja el az önkormányzat esélyegyenlőségi programját.

K. m. f.

Marton Dezső
polgármester

Kissné Kiss Zsuzsanna
jegyző
címzetes főjegyző

HEP elkészítési jegyzék¹⁰

NÉV ¹¹	HEP részei ¹²										Aláírás ¹³
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹⁰ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

¹¹ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

¹² A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

¹³ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.